

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O
POSREDOVANJU PRI ZAPOSŁJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME
NEZAPOSLENOSTI**

S TEKSTOM KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti sadržana je u članku 2. stavku 4., a u svezi s odredbom članka 57. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važeći Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti usvojen je u Hrvatskom saboru 2. srpnja 2008. i objavljen u "Narodnim novinama" br. 80/08, a primjenjuje se od 1. siječnja 2009. godine.

Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti uređuje posredovanje pri zapošljavanju, profesionalno usmjeravanje, obrazovanje u cilju povećanja zapošljavanja radne snage, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, aktivno djelovanje na tržištu rada u cilju poticanja prostorne i profesionalne pokretljivosti radne snage, te novog zapošljavanja i samozapošljavanja, izvore sredstava za djelatnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te ustroj, upravljanje i obavljanje djelatnosti Zavoda.

Člankom 43. važećeg Zakona utvrđeno je da najviši iznos novčane naknade ne može za prvih 90 dana biti viši od 70%, za preostalo vrijeme viši od 50%, a za osobe kojima je utvrđena novčana naknada sve do zaposlenja odnosno dok ne nastupi neki od uvjeta za prestanak novčane naknade nakon 12 mjeseci korištenja viši od 40% od iznosa prosječne plaće isplaćene u gospodarstvu Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku.

Zbog utjecaja svjetske krize na gospodarstvo i tržište rada Republike Hrvatske, došlo je do značajnog povećanja broja korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti. Broj korisnika naknade u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u lipnju 2009. godine bio je 22,4% posto veći nego u istom mjesecu prethodne godine. Pri tome treba naglasiti da je u prvih šest mjeseci ove godine, broj nezaposlenih u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje bio 5% veći nego u istom razdoblju prethodne godine, odnosno novo prijavljena je 12.431 osoba više nego u istom razdoblju prethodne godine. Iako je tijekom svibnja 2009. godine došlo do laganog pada stope registrirane nezaposlenosti u odnosu na travanj, opći trend kretanja na tržištu rada je rast stope nezaposlenosti i pad stope zaposlenosti, obzirom da gotovo 50% novo prijavljenih osoba u evidenciju nezaposlenih ulazi izravno iz prekinutog radnog odnosa, te je u svibnju ove godine, stopa registrirane nezaposlenosti iznosila 14,4%. Cijeneći pri tome i ukupna makro ekonomska kretanja, koja za prvo tromjesečje ove godine ukazuje na znatan pad bruto domaćeg proizvoda (6,7%), pad industrijske proizvodnje (7,1%), rast bruto inozemnog duga (1%), i smanjenje opće potrošnje, neophodno je, u cilju ograničavanja fiskalnih posljedica povećanja broja korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, privremeno smanjiti najviši iznos te naknade i istu vezati uz iznose minimalne plaće.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Tijekom izrade i usvajanja Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima na vrijeme nezaposlenosti (NN br. 80/08), bilo je opravdano institut novčane naknade i njezinu visinu vezati uz visinu prethodno ostvarenih plaća cijeneći u tome trenutku fiskalne mogućnosti Državnog proračuna kao i višegodišnji trend kontinuiranog pada stope i broja nezaposlenih, odnosno broja korisnika novčane naknade.

Slijedom takvih kretanja podataka na tržištu rada, nije bilo moguće predvidjeti da bi ovo materijalno pravo moglo uzrokovati znatno opterećenje za sredstva Državnog proračuna. Kako je krajem 2008., te osobito u prvom polugodištu 2009. godine utjecaj gospodarske krize narušio višegodišnje dobre makroekonomske pokazatelje, a što je utjecalo na smanjene prihoda Državnog proračuna, znatno povećalo nezaposlenost i rashode Državnog proračuna, razvidno je da osigurana sredstva za isplate novčanih naknada za vrijeme nezaposlenosti, neće biti dostatna do kraja ove godine, ako se ovom izmjenom Zakona, privremeno tijekom ove i slijedeće godine, ne smanji propisani najviši iznos novčane naknade.

Uvažavajući pri tome izračune vezane uz opasnosti socijalne izdržljivosti, a zbog očuvanja fiskalno održivog egzistencijalnog i socijalno prihvatljivog minimuma, najviši iznos novčane naknade vezan je uz kretanja visine propisane minimalne plaće, koja odražava upravo naveden socijalno prihvatljiv i fiskalno održiv standard.

Predloženom dopunom Zakona postići će se do kraja ove godine u Državnom proračunu Republike Hrvatske ušteda od 15 miliona kuna te oko 30 miliona kuna tijekom 2010. godine, a koja sredstva će biti preusmjerena na mjere i potpore za očuvanje radnih mjesta i održanje što veće stope zaposlenosti.

IV. PRIJEDLOG DONOŠENJA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u odredbi članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora, («Narodne novine» broj 6/02 - pročišćeni tekst, br. 41/02, 91/03, 58/04 i 69/07 – Odluka USRH), a to su osobito opravdani državni razlozi, odnosno održanje tekuće likvidnosti javnih prihoda i rashoda, održivost fiskalne stabilnosti Državnog proračuna i usmjeravanje sredstava na poticanje zapošljavanja, odnosno očuvanja radnih mjesta.

V. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU PRI ZAPOSŁJAVNAJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Nacrt konačnog prijedloga Zakona o dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti glasi:

KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU PRI
ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Članak 1.

U Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Narodne novine", broj 80/08), iza članka 43. dodaje se članak 43.a. koji glasi:

„Članak 43.a

„(1) Najviši iznos novčane naknade za prvih 90 dana korištenja ne može biti viši od iznosa minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, a za preostalo vrijeme korištenja ne može biti viši od 80% iznosa minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom.

(2) Osobama iz članka 42. stavka 2. ovoga Zakona najviši iznos novčane naknade nakon 12 mjeseci korištenja ne može biti viši od 60% iznosa minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom."

Članak 2.

Za vrijeme važenja ovoga Zakona, ne primjenjuje se članak 43. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Narodne novine", broj 80/08).

Članak 3.

Korisnicima prava za vrijeme nezaposlenosti koji su ta prava ostvarili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona prema propisima o zapošljavanju koji su se primjenjivali do toga dana, osiguravaju se ista prava i nakon toga dana u istom opsegu do njihovog prestanka.

Članak 4.

(1) Zahtjevi za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti podneseni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema propisima koji su se primjenjivali do toga dana.

(2) Žalbeni postupci koji nisu pravomoćno dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama", a važiti će do 31. prosinca 2010. godine.

VI. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1.

Uređuje se utvrđivanje najvišeg iznosa novčane naknade prema minimalnoj plaći, umanjenoj za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom.

Članak 2.

Određuje da se za vrijeme važenja ovoga Zakona, neće primjenjivati odredba članka 43. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Narodne novine", broj 80/08), kojim je na drugačiji način uređen najviši iznos novčane naknade.

Članci 3. i 4.

Predstavljaju prijelazne odredbe, kojima se uređuje pitanje postupaka ostvarivanja prava za vrijeme nezaposlenosti započetih prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 5.

Uređuje stupanje na snagu i razdoblje važenja ovoga Zakona.